

Міністерство освіти і науки України  
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України  
Полтавський національний технічний університет  
імені Юрія Кондратюка

**Тези**

68-ої наукової конференції професорів,  
викладачів, наукових працівників, аспірантів  
та студентів університету

**Том 3**

**19 квітня – 13 травня 2016 р.**

Полтава 2016

УДК 043.2

ББК 448лО

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу  
Полтавського національного технічного університету  
імені Юрія Кондратюка заборонено

**Редакційна колегія:**

Онищенко В.О.	д.е.н., проф., ректор Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка
Муравльов В.В.	к.т.н., доц., в.о. проректора з науково-педагогічної та методичної роботи
Васюта В.В.	к.т.н., доц., декан факультету інформаційних та телекомунікаційних технологій і систем
Іваницька І.О.	к.х.н., доц., декан гуманітарного факультету
Комеліна О.В.	д.е.н., проф., декан факультету менеджменту і бізнесу
Нестеренко М.П.	д.т.н., проф., декан будівельного факультету
Нижник О.В.	д.т.н., с.н.с, декан електромеханічного факультету
Павленко А.М.	д.т.н., проф., декан факультету нафти і газу та природокористування
Усенко В.Г.	к.т.н., доц., декан архітектурного факультету
Шинкаренко Р.В.	к.е.н., доц., декан фінансово-економічного факультету

Тези 68-ої наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету. Том 3. (Полтава, 19 квітня – 13 травня 2016 р.) – Полтава: ПолтНТУ, 2016. – 335 с.

У збірнику тез висвітлені результати наукових досліджень професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету.

## **ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИДАВНИЧІЙ СПРАВІ**

Випуск видавничої продукції – складний і тривалий процес, який з часом зазнає змін. Причиною їх є виникнення нових способів і прийомів організації виробництва, які стають більш досконалішими й ефективними на основі менших витрат часу, меншого фізичного навантаження на людину під час роботи, більшої доцільності у застосуванні. Проблема автоматизації виробництва така ж давня, як і самі виробничі дії і завжди спрямована на пошук їх доцільного застосування. Цим і обумовлено актуальність обраної теми дослідження. Мета наукової розвідки – розглянути передумови виникнення і широкого запровадження комп'ютерних видавничих систем у редакційно-видавничу практику.

Нині у видавничому процесі підготовка й оброблення авторських оригіналів неможливі без сучасних комп'ютеризованих систем, які на основі електроніки, комп'ютерної і лазерної техніки революціонізували цей процес.

На думку дослідників (В. Сеньківський, М. Тимошик, С. Ярема), нині у видавничій справі широко застосовують наступні види комп'ютерних систем:

- 1) редакційні;
- 2) комп'ютерної коректури;
- 3) комп'ютерного редагування.

На першому етапі визначаються формат видання і сторінки складання, гарнітура, кегль, накреслення основного шрифту, система рубрикацій та оформлення довідкових елементів, кількість ілюстрацій і техніка їх виконання, спосіб друку, зовнішнє оформлення, особливості брошурувально-палітурних робіт, основні й допоміжні матеріали. У 1985 році зі створенням програма «Page Maker» і персонального лазерного принтера «Laser Writer» компанії «Apple Computer» було започатковано комп'ютерну верстку. Користувач створює макет сторінки, що містить текст, графіку, фотографії та інші візуальні елементи. У залежності від необхідної кількості та якості матеріалів друк може відбуватися на принтері, ризографі або в спеціалізованих типографіях. Для комп'ютерної верстки частіше за все використовуються програми «Quark XPress», «Adobe InDesign», також можуть використовуватися «Scribus», «Microsoft Publisher», «Apple Pages» та інші.

Існують чотири види коректур: «друкарська; коректура видань, що випускаються по оригінал-макетах; видавнича коректура і коректура репродукційних друкарських форм» [1, с.168]. Комп'ютеризована технологія, коли подають авторський оригінал на папері, вимагає спершу проводити коректуру і тільки потім редагування. Адже в текст недоцільно вносити виправлення, коли заздалегідь відомо про наявність у ньому спотворень.

У комп'ютерній коректурі можна виділити методи дублювання і контрольних розрядів. Методи дублювання «базуються на перевірці самого оригіналу, а метод контрольних розрядів – на перевірці окремих порцій тексту оригіналу різними математичними функціями» [2, с.3]. Метод дублювання найдоцільніше використовувати тоді, коли автор подає текст у традиційному вигляді, тобто на паперовому носії, і коли має

бути забезпечена найвища достовірність тексту (офіційні і довідкові видання, словники, енциклопедії, прейскуранти).

Комп'ютерне редагування має особливості, які вирізняють його від традиційного. У ньому виділяють такі ступені автоматизації:

1. Комп'ютеризоване редагування (операції контролю і виправлення здійснює людина; комп'ютер використовують лише як «електронне перо»). Прикладом СР (систем редагування, які дають змогу здійснювати комп'ютеризоване редагування) є ТП (текстові процесори).

2. Автоматизоване редагування (більшу частину операцій контролю й виправлення виконує СР, а людина – меншу частину операцій контролю і більшість операцій виправлення. Окрім того, людина приймає рішення в неформалізованих конфліктних ситуаціях. Останнім часом значної уваги приділяється розробці комп'ютерних довідкових систем: словники, які використовують для редагування текстів; методи реконструкції текстів (абревіатурний, алфавітний, базовий, комбінаторний і цифровий) тощо.

Отже, можна зазначити, що завдяки успішному просуванню у видавничу справу ІТ-технологій поліграфія більше і більше освоює комп'ютерні програми обробки видавничої продукції, підготовки її до друкування і тиражування. Комп'ютерно-видавничі системи упевнено обіймають свою нішу в видавничому і поліграфічному процесі і перебувають у постійному розвитку.

#### *Література*

*1. Сеньківський В.М. Автоматизоване проектування книжкових видань: монографія / В.М. Сеньківський, Р.О. Козак – Львів: Укр. акад. друкарства, 2008. – 200 с.*

*2. Сеньківський В.М. Надійність функціонування програмного забезпечення комп'ютерних видавничих систем / В.М. Сеньківський, І.В. Піх, Р. О.Козак, І.В. Калиній // Комп'ютерні технології друкарства: зб. наук. праць. – Львів: УАД. – 2006, №15. – С. 3-9.*

*3. Тимошик М.С. Відносини виробництва і поліграфічного підприємства. Друкарство/ М.С.Тимошик. – К.: НКН, 2002. – С. 26-29.*